

ROMANSE I IDENTITET

*Sanja Romić, oboa
Danijel Detoni, klavir*

Srpska oboistkinja **Sanja Romić** i hrvatski pijanista **Danijel Detoni** istražuju temu romanse kao muzičkog žanra koji povezuje muziku velikih kompozitora prošlosti i evropsku klasičnu muziku sa modernim stvaralaštvom srpskih i drugih manje poznatih kompozitora iz istočnih zemalja.

Kroz muziku, oni povezuju različita iskustva koja ostavljaju trag na osobu — kroz njihove romantične veze, prijateljstva, kao i njihove veze sa mestima u kojima žive, kroz koja prolaze ili privremeno borave, a sve to utiče na oblikovanje našeg kulturnog identiteta.

Jedan od njih je srpski kompozitor **Miloš Raičković**, koji je svoje **Tri Romanse** posvetio oboistkinji Sanji Romić, koja ih je već izvela u nekoliko navrata.

TRI ROMANSE I MINI-BIOGRAFIJA

Moja skraćena biografija, koju sam odavno sastavio, a za potrebe štampanja koncertnih programa, počinje ovako: Miloš Raičković, kompozitor i dirigent, je rođen 1956. godine u Beogradu. Živeo je u Beogradu, Parizu, Los Anđelesu, Honolulu, Hirošimi i Njujorku, gde danas boravi podjednako koliko i u Beogradu. U ovoj drugoj rečenici, spominjem šest gradova. Na taj način, izbegao sam neko, potencijalno dugo i postupno (racionalno) objašnjenje, a to je - kako i zašto, i koliko dugo, sam boravio na tim mestima. U takvoj, šturoj (minimalističkoj) formulaciji, osećam i izvesno zadovoljstvo. Mnoge godine, emocije, racionalni i neracionalni potezi, sve je to stalo u samo jednu rečenicu, koja svojom elegancijom kao da ulepšava sve to što je prošlo, i ono što se danas nastavlja. Alternativa tome, jedno linearno opisivanje, trajala bi predugo, i više bi ličila na jednu ispovest nego na tekst namenjen da predstavi umetničku karijeru. A sada (da opet skratim), prelazim na konkretnu, meni zadatu temu, a to su Tri Romanse.

Tri Romanse za violinu i orkestar napisao sam 1988. godine, za vreme mog jednogodišnjeg boravka na Havajima. Interesantno je da sam na suprotnoj tački Zemljine kugle (vremenska razlika od Evrope je 12 sati), pisao muziku koja je baš nekako evropska, pomalo i nostalgična. (Moj "stil", Novi klasicizam, definisao sam 1979. godine, kao spoj Klasičnih formi sa elementima minimalizma.) Možda se jedino u drugoj temi Treće Romanse pojavljuje prizvuk Istoka (jedna Indonežanska skala), ali i to samo zato jer sam tu koristio inverziju prve ("Slovenske", i pomalo a la Gitane) teme. Da dodam, muziku inspirisanu Istokom pisao sam kasnije, u Njujorku, Herceg Novom... A evo i mini-analize: u ovoj kompoziciji koristio sam samo "moje" skale od šest tonova. Tog leta, 1988. godine, boravio sam prvi put u Hirošimi, gde sam napisao dve verzije ove kompozicije: za violinu i klavir; i za flautu i klavir. Godinama kasnije, upoznao sam Sanju Romić, izuzetnu oboistkinju i divno biće, i za nju napisao 2018. godine verziju Tri Romanse za obou i klavir.

Miloš Raičković

Beograd, 23. maj, 2025.

Program:

Clara Schumann: Romances, op. 22

Dora Pejacevic: Romancea, op. 22

Miloš Raičković: Three Romances

M. Dranishnikova : Poema for Oboe and Piano

A. Doráti: Duo Concertante

Comission of the new pieces...

